

SKIFT TIL STYRESYSTEMET UBUNTU:

Giv pc'en et nyt liv efter Windows

I 2025 er det slut med opdateringer til Windows 10, men din pc kan sagtens leve videre i mange år endnu, hvis du erstatter Windows med det fremragende Ubuntu styresystem.

Journalist
Henning Rasmussen

Er du klar til at stille din gode, gamle Windows 10-computer ind bagerst i skabet, når Microsoft i 2025 lukker for de sidste sikkerhedsopdateringer til styresystemet – eller måske ligefrem sende pc'en direkte til storskrald i erkendelsen af, at den har løst den alderside opgave for dig?

Stort spild af ressourcer

Så er du ikke alene. En ny rapport fra analyseinstituttet Canalsys anslår således, at svimlende 240 millioner Windows 10-computere på verdensplan formentlig vil blive forvandlet til tek-

nologisk skrot frem mod 2025, fordi de ikke kan køre Windows 11 og Windows 10 samtidig ikke længere modtager kritiske sikkerhedsopdateringer.

Microsoft står ikke alene med en beslutning om at forvandle gode computere til affald. I de kommende år vil det også være slut med opdateringer til Mac-computere i takt med, at Apple udfaser understøttelsen af computere med Intel-processorer. Det sker, fordi Apple for nogle år siden begyndte at producere egne CPU'er. Med andre ord kan belastningen for miljøet og brugernes tegnebøger blive endnu højere end i Canalsys' prognose.

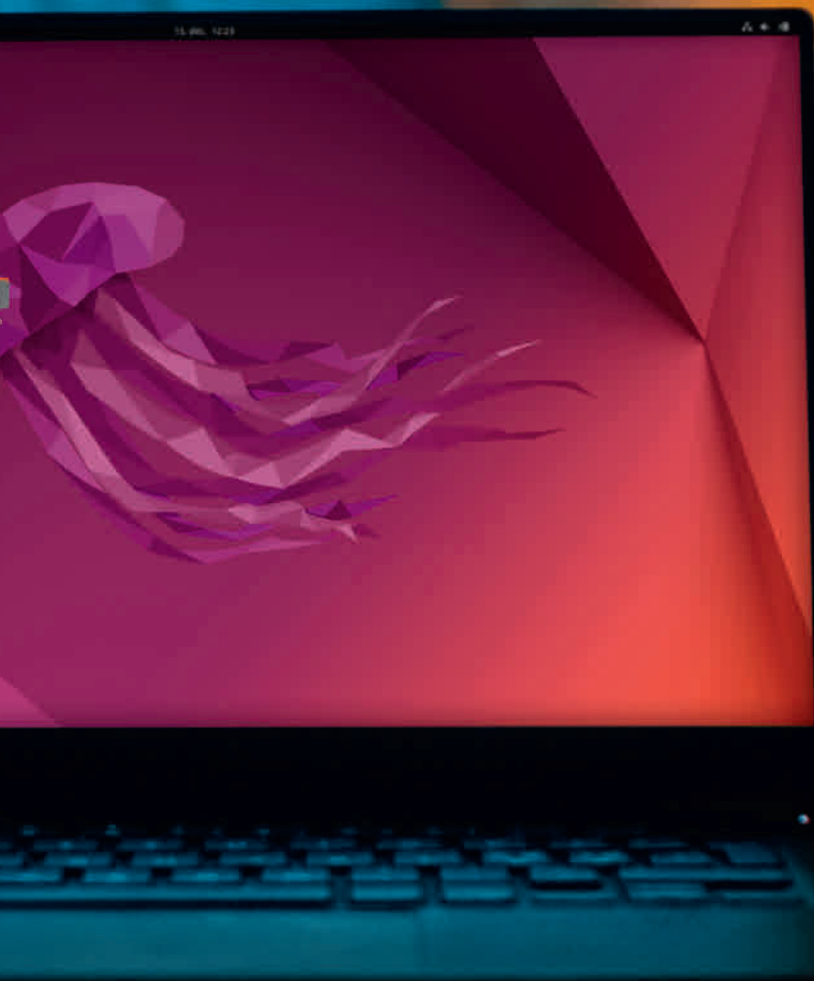
Som mange andre ejer jeg også et par computere, der ikke kan installere Windows 11 og dermed er usikre

at bruge efter 2025. Maskinernes komponenter fejler dog ingenting, så for et par måneder siden gik jeg i gang med at lede efter et værdigt alternativ til Windows.

Du behøver ikke Windows

Hvis du ligesom jeg kan lide at have programmer installeret på pc'en, er en Linux-udgave et mere oplagt valg end ChromeOS, som vi har beskrevet her i bladet for nylig. For mig er valget faldet på Linux-systemet Ubuntu, fordi denne variant modtager sikkerhedsopdateringer i fem år, før du eventuelt må installere en nyere udgave af Ubuntu, og fordi styresystemet simpelthen er visuelt indbydende og nemt at gå til. Den ene af mine ældre pc'er

Sådan får du Ubuntu installeret på din pc

Det er ganske let at installere Ubuntu-systemet på pc'en, hvis du sørger for først at forberede de tre vigtige ingredienser til projektet.

- 1 Først skal du klargøre din gamle Windows-pc ved at sikkerhedskopiere alle dine filer og fjerne alt tilkoblet udstyr.

- 2 Du skal bruge en tom USB-nøgle på mindst 8 GB, som skal bruges til at starte pc'en i installationsprogrammet.

- 3 Med programmet Balena-Etcher lægger du Ubuntu's installationsprogram på din USB-nøgle, og kan nu installere Ubuntu.

Hvad er Ubuntu?

Ubuntu er en udgave af Linux, som bygger på Linux-varianten Debian. Ubuntu er et gratis system, der udvikles med åben kildekode, og den primære drivkraft er det engelske firma Canonical. Hvert andet år udgives en såkaldt Long Term Sup-

port-version, hvor du garanteres sikkerhedsopdateringer i fem år. Når du installerer Ubuntu, medfølger en række programmer, som en kontor-pakke, en browser, et mailprogram og programmer til video, billede og lyd, og du kan nemt installere flere.

- **Du får fem års** sikkerhedsopdateringer til systemet, for du eventuelt må installere en ny udgave af Ubuntu.
- **Der er et** imponerende udvalg af stærke, gratis programmer tilgængeligt i den indbyggede programbutik.
- **Du kan fortsætte** med at bruge din pc, der ellers var dødsdømt, når Windows 10 lukker og slukker.

- **Du kan ikke køre** dine Windows-programmer i Ubuntu. I stedet kan du hente tilsvarende Linux-programmer.
- **Det er ikke** sikkert, at alt dit udstyr virker i Ubuntu, da det kræver Linux-drivere.
- **Ubuntu kan være** teknisk besværligt, hvis du ønsker at ændre særlige detaljer i systemet. Til almindelige behov er det let at anvende.

er en glimrende Samsung ATIV Book 9 fra 2012, som oprindeligt blev købt med Windows 8 og siden opgraderet til Windows 10.

Installationen af Ubuntu forløb fuldstændig uproblematisk på denne 12 år gamle maskine, og selve systemet kører også langt bedre og lettere end Windows. Det installerede Ubuntu-system fylder kun 11,4 GB på harddisken inklusiv en indbygget kontor-pakke, så det kræver heller ikke nogen stor lagerkapacitet på din pc.

Den afgørende prøve i mit lille eksperiment var at installere programmer og min printer i Ubuntu, og det foregik fuldstændig smertefrit. Hele processen har nu forlænget min gode pc's liv med mindst fem år.

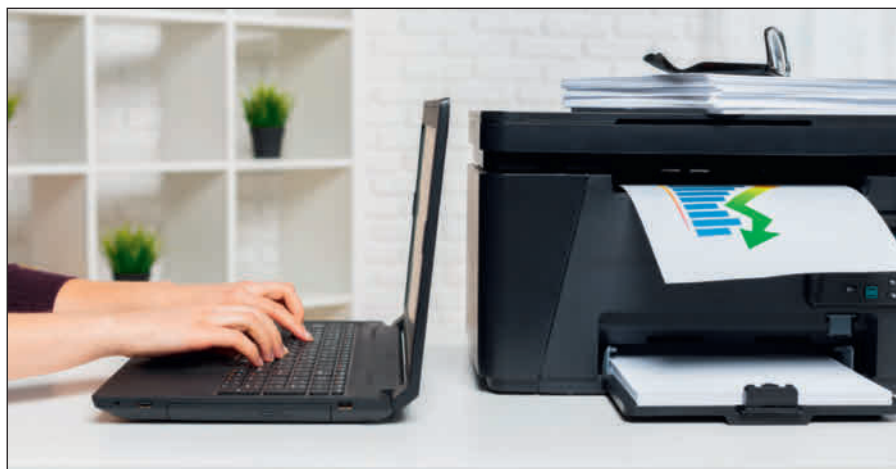
1

Gør din gamle pc klar til Ubuntu

Inden du kaster dig over installationen af Ubuntu på din gamle pc, kan du selv gøre nogle ting, som sikrer en så gnidningsfri installation som muligt.

Fjern tilsluttet udstyr

Selvom Ubuntu virker med det meste udstyr og de fleste producenter har Linux-drivere til blandt andet printere, scannere og andet grej, anbefaler vi at du fjerner alt ekstraudstyr fra pc'en, inden du starter installationen for at forebygge uventede problemer. Når Ubuntu er installeret på pc'en, kan du igen tilslutte udstyret, der i de fleste tilfælde vil blive installeret automatisk.

Fjern tilslutningen af printere, scannere, eksterne harddiske og andet udstyr, du har koblet til USB-portene på din pc. Det hjælper med at sikre, at installationen ikke går i stå, fordi dit udstyr ikke genkendes.

Tag backup af dine filer

Det sikreste er at vælge en installation af Ubuntu, hvor du samtidig får installationsprogrammet til at rydde din harddisk. Dermed slettes hele den gamle Windows-installation, men det betyder også at dine egne filer i mappeper Dokumenter og Billeder fjernes, og derfor skal du sørge for at tage en sikkerhedskopi af filerne, før du går i gang. På komputer.dk/exiland kan du hente et backupprogram sammen med en guide, der viser, hvordan du gør.

Du kan gemme en sikkerhedskopi af dine vigtigste filer med programmet Exiland, som du henter på vores hjemmeside sammen med en komplet guide til at bruge det.

BalenaEtcher & Ubuntu

Værktøjet BalenaEtcher bruges til at oprette en USB-nøgle med Ubuntu, som er et komplet styresystem af typen Linux.

Sprog
Engelsk

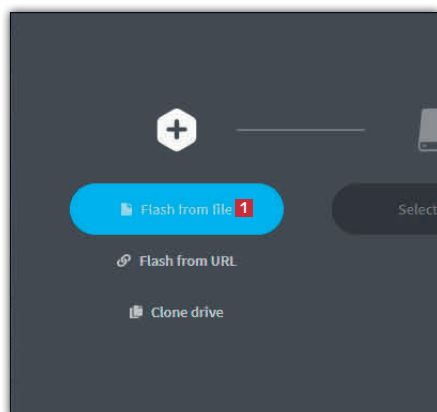
Virker med
Windows 10 og 11

Hent programmet
på vores hjemmeside:
komputer.dk/2409

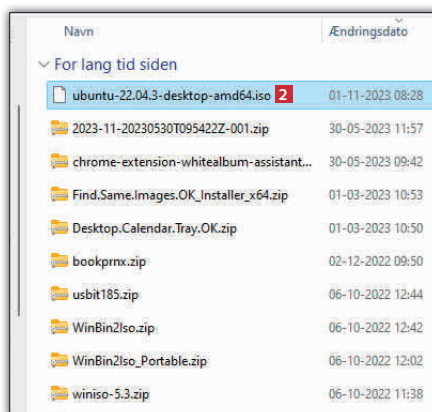
2

Opret et installationsmedie med Ubuntu

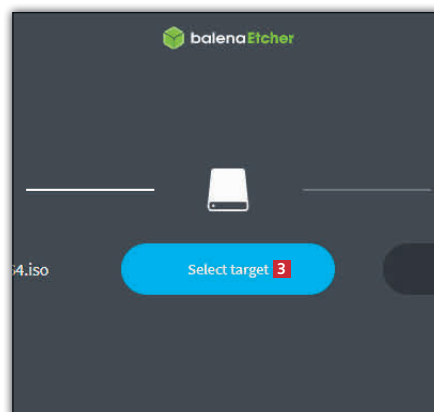
Du skal hente både selve Ubuntu-systemet og værktøjet BalenaEtcher på vores hjemmeside. Så skal du bruge BalenaEtcher og en tom USB-nøgle på mindst 8 GB til at oprette et installationsmedie, som du skal bruge til at installere Ubuntu-systemet.

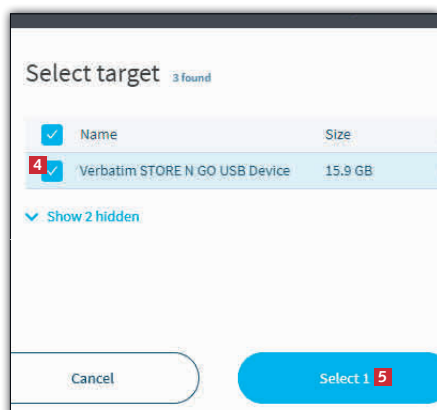
1 Tilslut en USB-nøgle på mindst 8 GB til pc'en. Hent både Ubuntu og BalenaEtcher på vores hjemmeside og start BalenaEtcher. Klik på **Flash from file** **1**.

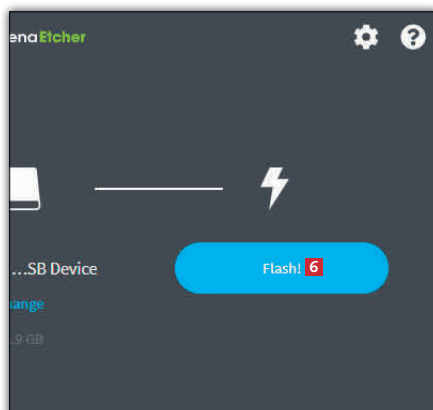
2 Udpeg nu Ubuntu-filen **2**, som du har hentet på vores hjemmeside, og klik på **Åbn**.

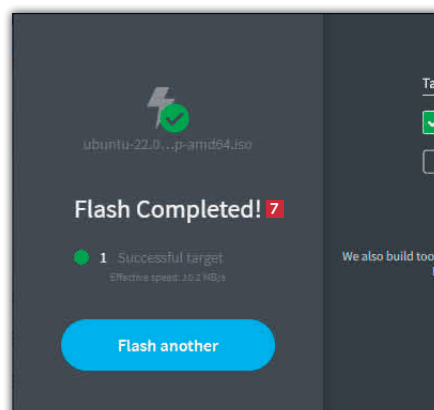
3 Klik på **Select target** **3** for at vælge din USB-nøgle.

4 Sæt flueben ved din USB-nøgle **4** og klik på **Select 1** **5**.

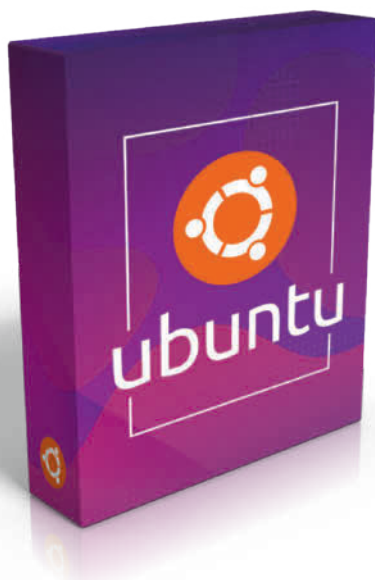

5 Klik nu på **Flash** **6** for at kopiere filerne til din USB-nøgle.

6 Når du ser denne besked **7**, er din USB-nøgle klar til at installere Ubuntu på pc'en.

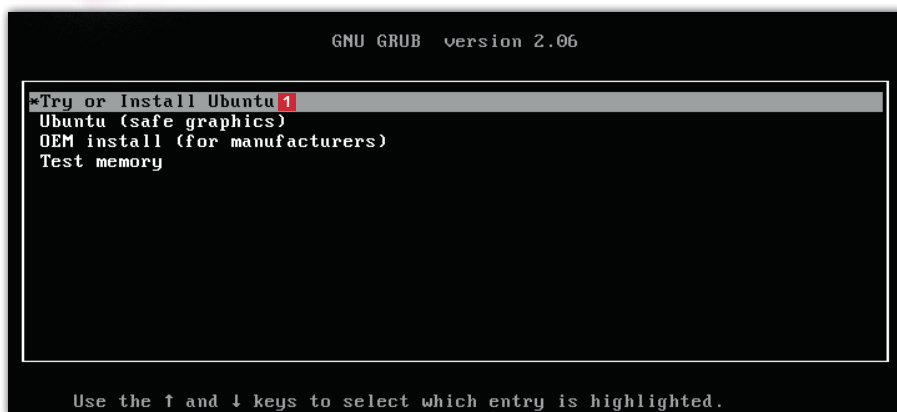

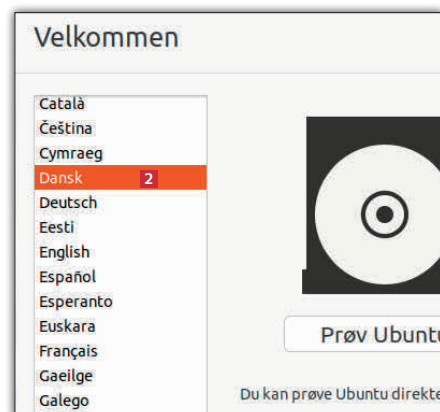
3

Sådan installerer du Ubuntu på din pc

Nu er du klar til at lægge Ubuntu ind på din pc i stedet for Windows. Du skal derfor tilslutte USB-nøglen, som vi oprettede lige før, til pc'ens USB-port og starte computeren. Vær opmærksom på, at installationen sletter alt på din harddisk.

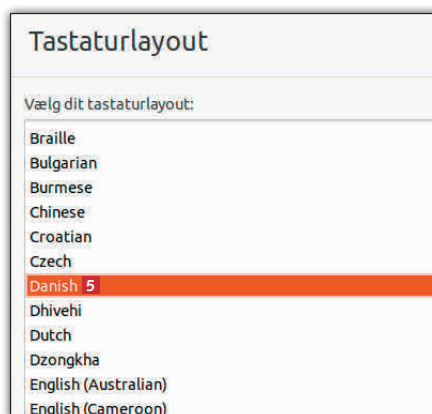
1 Tilslut USB-nøglen med Ubuntu til din pc og tænd den. Tryk på en tast for at åbne pc'ens bootmenu og vælg USB-nøglen. Se eventuelt på komputer.dk/boot hvordan du åbner pc'ens bootmenu. Vælg **Try or Install Ubuntu** **1** med piletasterne og tast **Enter** på tastaturet.

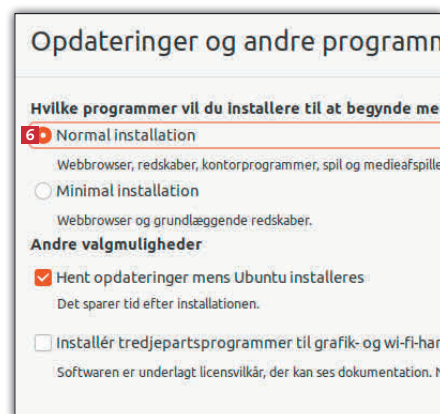
2 Vent et øjeblik, mens systemet startes. Rul op i sprog-listen med musen eller piletasterne til du ser **Dansk** **2**.

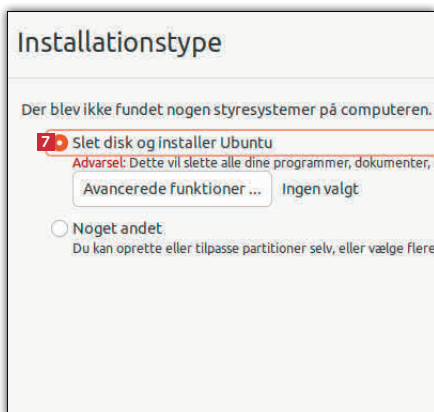
3 Klik på **Dansk** **3** og klik så på **Installér Ubuntu** **4**.

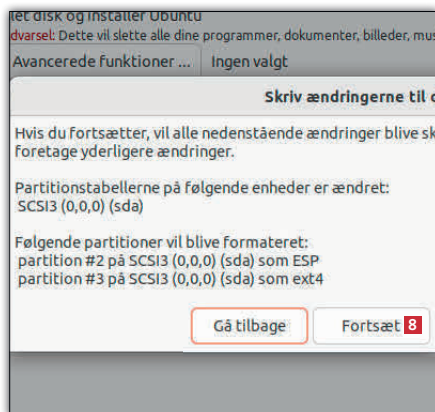
4 Vælg **Danish** **5** som tastaturlayout og klik på **Fortsæt**.

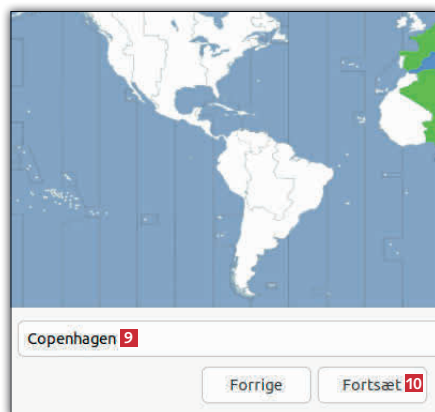
5 Hvis du ikke er koblet på nettet med en kablet forbindelse som her, skal du vælge dit trådløse netværk og logge på. Vælg så **Normal installation** **6** og klik på **Fortsæt**.

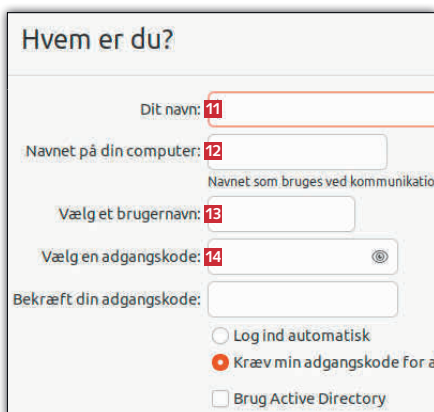
6 Vi anbefaler, at du vælger **Slet disk og installer Ubuntu 7**. Vær opmærksom på, at **ALT** slettes på pc'ens harddisk. Klik så på **Installér nu** for at gå i gang.

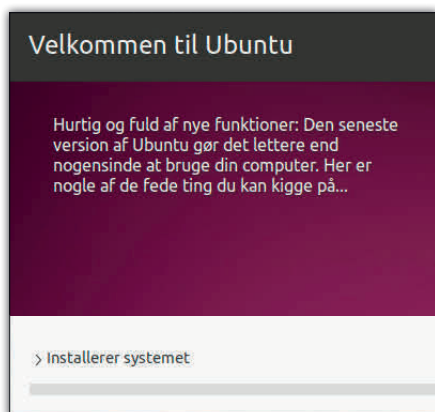
7 Du får nu en opsummering af de ændringer, programmet vil foretage på pc'en. Klik på **Fortsæt 8**.

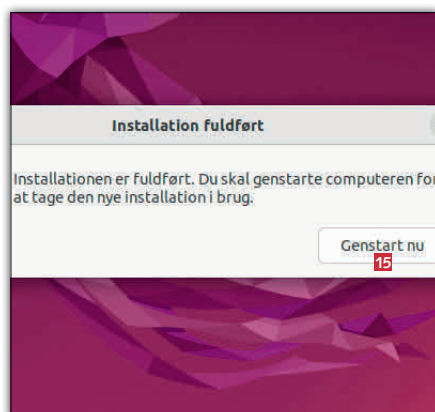
8 Installationsprogrammet finder selv din placering – ellers kan du vælge din tidszone i rullemenuen **9**. Klik på **Fortsæt 10**.

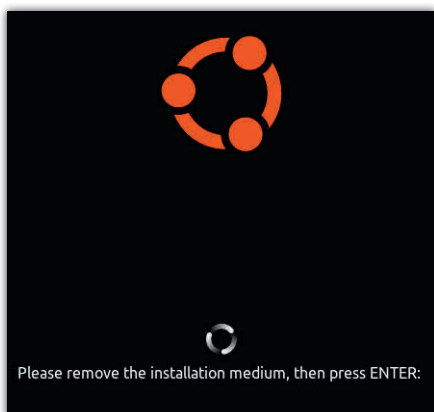
9 Skriv nu dit navn **11**, et navn til pc'en **12**, et brugernavn med små bogstaver **13** og en valgfri adgangskode **14**. Klik på **Fortsæt**.

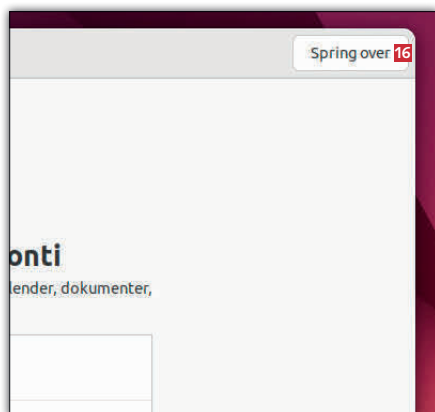
10 Nu går installationen i gang, og du kommer til at vente i cirka en halv times tid.

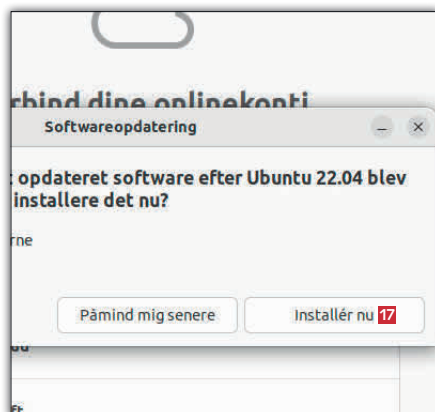
11 Når du får denne besked, er installationen overstået. Klik på **Genstart nu 15**.

12 Hvis du ikke allerede har fjernet USB-nøglen fra pc'ens USB-port, bliver du bedt om det, når pc'en starter op i Ubuntu for første gang. Tryk derefter på **Enter** på dit tastatur.

13 Inde på dit Ubuntu-Skrivebord vises en lille guide, der hjælper dig i gang med systemet. Du kan også klikke på **Spring over 16** og foretage valgene senere.

14 Efter et stykke tid bliver du spurgt, om du vil hente de seneste sikkerhedsopdateringer. Klik på **Installér nu 17**. Du vil modtage opdateringer til systemet de næste fem år.

Sådan bruger du Ubuntu-systemet

Ubuntu fungerer i store træk ligesom Windows, men du skal vænne dig til at tingene ser lidt anderledes ud og at funktioner og programmer skal findes andre steder, end du er vant til. Når du har brugt Ubuntu et stykke tid, vil det føles som om du aldrig har arbejdet i andre systemer.

Historik og aktivitet

Til forskel fra Windows finder du i toppen en genvej til dine seneste aktiviteter, så du hurtigt kan finde frem til fx et dokument du senest har arbejdet på.

Indstillinger

Fra statusknappen øverst til højre finder du Ubuntu's indstillinger, hvor du kan tilpasse alt, og det er også herfra du ændrer lydstyrke, tilslutter Bluetooth-udstyr, ændrer strøm-indstillinger og slukker pc'en.

Proceslinje

Du finder som standard Proceslinjen i venstre side af skærmen med genveje til dine vigtigste programmer og ikoner for de programmer, der er åbne på pc'en i øjeblikket. Linjen kan du også flytte til bunden, hvis du foretrækker det.

Stifinder og drev

Når du tilslutter USB-nøgler og eksterne harddiske til pc'en, dukker genveje til drevene op nederst på Proceslinjen. Du kan naturligvis også få adgang til alle harddiskens filer ved at klikke på genvejen til Ubuntu's stifinder.

Dine brugermapper

På Skrivebordet i Ubuntu ligger mappen Hjem, der er en genvej til dine brugermapper med blandt andet billeder og dokumenter.

Startknap

Ligesom du kender det fra Windows har også Ubuntu en startknap med hurtig adgang til startmenuen og alle installerede programmer.

Overskuelig startmenu

Et klik på startknappen åbner den overskuelige startmenu, hvor du finder alle dine installerede programmer og også nemt kan skifte mellem flere åbne Skriveborde. I toppen kan søgefeltet hjælpe dig med at finde et bestemt program.

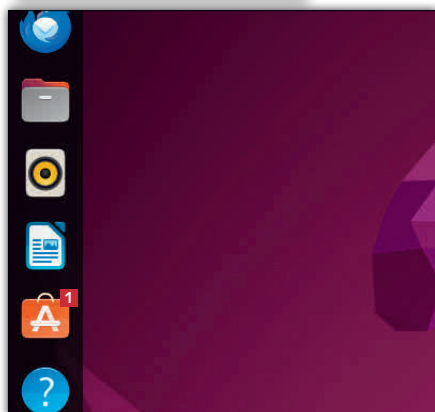

Installér programmer og udstyr i Ubuntu

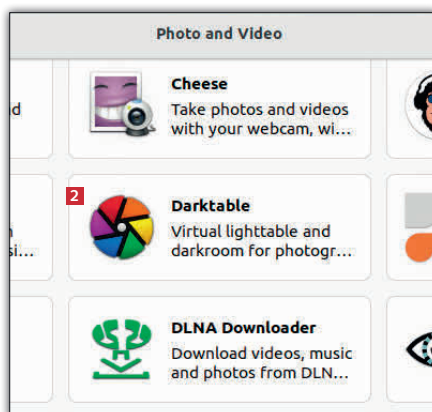
Ligesom det er tilfældet i Windows, har også Ubuntu sin egen programbutik, der gør det legende let at installere ethvert program, du måtte ønske dig. Hvis du tilslutter udstyr som printere eller eksterne harddiske, sørger Ubuntu i de fleste tilfælde selv for at installere udstyret, så det virker med det samme.

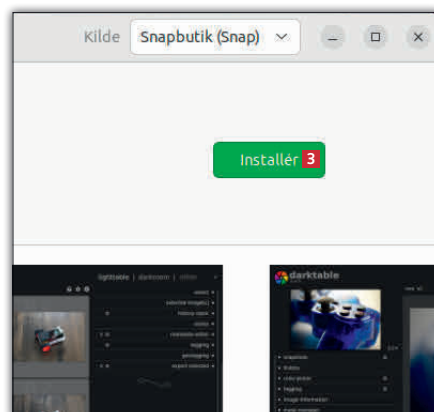
Installér et program

1 Klik på A-ikonet **1** på Proceslinjen i venstre side for at åbne den indbyggede programbutik.

2 Klik dig ind på en kategori af programmer. Hvis du mangler et program til videoeditering, skal du klikke på **Photo and Video**. Klik nu på et program **2**.

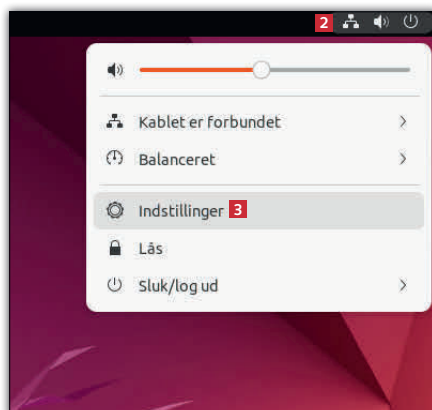

3 Klik til sidst på **Installér** **3** for at hente og installere programmet. Efter installationen finder du en genvej til programmet i startmenuen (knappen nederst til venstre).

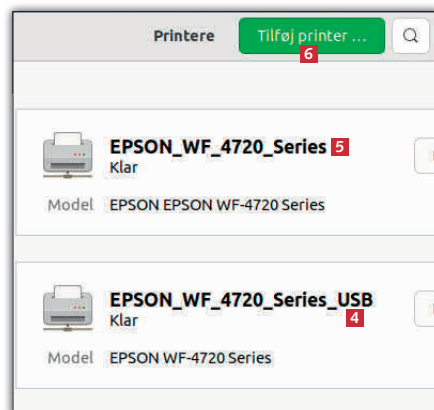
Installér en printer

1 Tænd din printer og tilslut den via USB til din Ubuntu-pc **1** – det skal du også gøre, selvom du normalt bruger den via netværket. Printeren installeres normalt helt af sig selv.

2 Klik på beskedområdet **2** og vælg **Indstillinger** **3** for at tjekke, om printeren er installeret korrekt. Vælg **Printere** i menuen i venstre side.

3 Netværksprintere installeres automatisk via både USB **4** og netværk **5**. Du kan også klikke på **Tilføj printer...** **6** og tilføje en printer manuelt med en hentet Linux-driver.